

Klaustro / Eskola Kontseilu honi,

Gaiaren azalpena

Teknologia hezkuntza prozesuan hartzen ari diren gehiegizko zentralitateaz gure kezka plazaratu nahi dugu. Honekin ez dugu progresoaren kontra jo nahi. Ez dugu ukatzen tresna horiek duten balioa, baina hezkuntzako erdigune bihurtzea, gure ustez, kaltegarria da umeentzat, eta gizarte osoarentzat.

Tresna hauen neurriaz hausnarketa egin behar dela uste dugu. Hasteko eta behin, adin bakoitzean nola egokitu behar den neurtu behar dela uste dugu. Gehiegizko iruditzen zaigu zentro batzuetan Haur eta Lehen Hezkuntzan hainbeste orduz pantaila aurrean izatea.

Honen haritik, gogoratu nahi dugu nola Silicon Valleyko adituek beraien seme-alabei ordenagailua ukatzen dieten 12 urte bete arte, eta 16 bete arte erabilera asko mugatzen dieten.

Teknologiaren gehiegizko erabilerak ekar ditzakeen kalteak

1.- Ikastetxe askotan haririk gabeko konexioaren alde egiten dute. Uhin elektromagnetikoen menpe luzaro egoteak osasunarentzat kaltegarria dela erakusten dute ikerketa ugari; eta ez dago ikerketa bakar bat ere kaltegarria ez direla frogatzeko. Zalantza egonez gero, zuhurrena hauek ez erabiltzea dela argi dagoela uste dugu. Uhin elektromagnetikoen kalteek honelako sintomak agertzen dituzte: nekea, haserrea, kontzentratzeko zailtasunak...

2.- Ordenagailuak gehiegi erabiltzeak umeen garapen emozionalean eta kognitiboan eragiten du.

3.- Sedentarismoa eta obesitatea eragiten ditu.

4.- Argi geratzen ari da ordenagailuekin ikasleek gutxiago ikasten dutela liburuekin baino. Zergatik? Beste arrazoi batzuen artean, ikasleak errazago distraitzen direlako (“jolasten egoten dira”) eta iturri bakan eta askotan ez fidagarrietatik hartzeko joera dutelako. Askotan tresna hauek erabiltzera behartzen dituzte oraindik formaturik egon gabe eta kriteriorik osatu gabe.

5.- Umeen sozializazioan kalte egiten dezake. Umeek ikasten dute beren pareekin era birtualean, eta ez errealean, harremanetan sartzen.

6.- Umeek pribatutasuna galtzen dute. Askotan teknologia hauek erabiltzen baitira informazioarekin negoziatzen duten enprekin. Gogora dezagun interneten behin egon dena, betiko gelditzen dela interneten.

Proposatzen diren neurriak

Horregatik guztiarengatik, klaustro/eskola kontseilu honi honelako neurriak har ditzan eskatzen diogu:

1.- Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan ordenagailurik (ia) ez erabiltzea. DBHn neurrian erabiltzea, egunean ordubete gehienez neurri egokia izan liteke.

2.- Interneterako sarrera kablearen bidez egin dadila. Umeak uhin elektromagnetikoez babestu behar dira.

3.- Familiei askatasuna eman behar zaie nahi duten ordenagailua eta nahi duten sistema eragilea erabiltzeko. Software librearen alde jo behar da.

4.- Informazioarekin negoziatzen duten enprekin harremanak mugatu behar dira, edo hautsi. Gure umeen pribatutasuna babestu behar da.

ERREFERENTZIAK

Wi-fi uhinen kalteen inguruko ikerketak:

Scientist international appeal: (Version: September 21, 2019)

<https://emfscientist.org/index.php/emf-scientist-appeal>

<http://wifiinschools.org.uk/resources/safeschools2012.pdf>

<https://monographs.iarc.fr/wp-content/uploads/2018/06/mono102.pdf>

<https://www.icnirp.org/cms/upload/publications/ICNIRPStatementEMF.pdf>

<https://www.elettrosensibili.it/wp-content/uploads/2017/10/CEFALEA.pdf>

<http://tapnewswire.com/2019/04/open-letter-by-uk-medical-doctorshealth-and-safety-of-wi-fi-and-mobile-phones/>

<http://europepmc.org/article/PMC/3672148>

<https://www.independent.co.uk/news/education/schools/brightly-lit-classrooms-hamper-ability-of-pupils-to-concentrate-401510.html>

Teknologiaren gehiegizko erabilerak ekar ditzakeen kalteak:

Pantailetatik irakurritakoa gutxiago gordetzen da gogoan:

Delgado et al., 2018 P. Delgado, C. Vargas, R. Ackerman, L. Salmerón

Don't throw away your printed books: A meta-analysis on the effects of reading media on reading comprehension., *Educational Research Review*, 25 (2018), pp.23-28

<https://doi.org/10.1016/j.edurev.2018.09.003>

Osasun mentala eta emozionala:

James N. Donald et al. The consequences of compulsion: A 4-year longitudinal study of compulsive internet use and emotion regulation difficulties., *Emotion* (2020). DOI: 10.1037/emo0000769

Yen J-Y, Ko C-H, Yen C-F, Wu H-Y, Yang M-J. The comorbid psychiatric symptoms of Internet addiction: attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD), depression, social phobia, and hostility. *J Adolesc Health*. 2007;41:93–98. doi: 10.1016/j.jadohealth.2007.02.002. - DOI - PubMed

Ha J, Kim SY, Bae SC, Bae S, Kim H, Sim M, et al. Depression and Internet addiction in adolescents. *Psychopathology*. 2007;40:424–430. doi: 10.1159/000107426. - DOI - PubMed

Kontzentratzeko gaitasuna gutxitzen dutela:

<https://bioinitiative.org/wp-content/uploads/pdfs/BioInitiativeReport-RF-Color-Charts.pdf>

Autismoarekin ere lotzen dute:

https://bioinitiative.org/wp-content/uploads/pdfs/sec20_2012_Findings_in_Autism.pdf

Sedentarismoa eta obesitatea eragiten ditu:

Santaliestra-Pasías AM, Mouratidou T, Verbestel V, et al. Food Consumption and Screen-Based Sedentary Behaviors in European Adolescents: The HELENA Study. *Arch Pediatr Adolesc Med.* 2012;166(11):1010–1020. doi:10.1001/archpediatrics.2012.646 (JAMA, Q1)

<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/1355389?resultClick=3>

Umeen pribatutasuna urratzen duten enpresak:

The New York Times: *Google Is Fined \$170 Million for Violating Children's Privacy on YouTube*
< <https://www.nytimes.com/2019/09/04/technology/google-youtube-fine-ftc.html>>

Multa millonaria a Google por violar la privacidad de los niños en YouTube (La compañía acuerda pagar 170 millones de dólares por recoger información personal de los menores con fines publicitarios sin el consentimiento de los padres)

https://elpais.com/sociedad/2019/09/04/actualidad/1567605248_751405.html

<https://www.bbc.com/mundo/noticias-36797839>

<https://www.24horas.cl/tendencias/ciencia-tecnologia/los-6-links-que-te-dejaran-claro-cuanto-sabe-google-de-ti-1498843>

<https://www.lavanguardia.com/vida/20170911/431204826327/proteccion-datos-multa-a-facebook-con-12-millones-por-usar-datos-sin-permiso.html>

Silicon Valleykoen seme-alaba askok ez dute ordenagailurik erabiltzen nerabazarora arte:

<https://www.businessinsider.com/silicon-valley-parents-raising-their-kids-tech-free-red-flag-2018-2?IR=T>

BESTE ERREFERENTZIA BATZUK:

<https://alvarobilbao.com/este-estudio-demuestra-que-las-pantallas-tienen-un-gran-impacto-sobre-la-inteligencia-de-tus-hijos/>

<http://www.elcerebrodelniño.com/blog/este-estudio-demuestra-que-las-pantallas-tienen-un-gran-impacto-sobre-la-inteligencia-de-tus-hijos/>

<https://www.youtube.com/watch?v=Y13ZnLWrn20>

https://www.lavozdegalicia.es/noticia/sociedad/2014/03/30/burro-conectado-internet-sigue-siendo-burro/0003_201403G30P34991.htm

<https://es.euronews.com/2018/01/01/el-coeficiente-intelectual-de-los-europeos-disminuye-debido-a-la-tecnologia>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160289617302787>

<https://www.abc.es/familia-educacion/20150415/abci-entrevista-catherine-lecuyer-201503261743.html>

<https://www.infosalus.com/salud-investigacion/noticia-ninos-peligro-nuevas-tecnologias-20170424074932.html>

<https://www.hacerfamilia.com/ninos/pantallas-efecto-frenado-desarrollo-cerebral-infantil-20181106151313.html>

https://cronicaglobal.elespanol.com/vida/exposicion-excesiva-pantallas-ninos_207033_102.html

https://elpais.com/sociedad/2019/03/20/actualidad/1553105010_527764.html

<https://www.diariosur.es/economia/pantallas-hijos-silicon-20181104001736-ntvo.html>

<https://www.lavanguardia.com/tecnologia/20190331/461324082158/desconectar-pantallas-lujo-smartphones-telefonos-tebaletas-educacion.html>

<https://mx.unoi.com/2016/01/22/la-educacion-es-victima-de-la-modernidad-liquida-bauman/>

<https://eduteka.icesi.edu.co/modulos/6/134/1153/1?url=6/134/1153/1>

<https://plataforma.quieroauditoriaenergetica.org/>